

Gólyák a villanyoszlopon

(Bécsy László felvétele)

A magyar nép talán legkedvesebb madarai a kéményen vagy a nádtető ház sarkán fészkelő gólya és az eresz alatt, vagy a tornác sarkában lakó fecskék voltak, amelyekről íróink és költőink is oly gyakran megemlékeztek. De vajon így van-e ma is?

Nem is olyan rég, alig néhány évtizede, csaknem minden falunak megvolt a maga gólyapárja, sőt az ország némely részein úgynevezett gólyás községek is akadtak, ahol tucatnyi vagy még több pár talált otthont magának. Az utóbbi időben azonban egyre riasztóbb hírek érkeztek gólyáinkról. Erősen megfogyott a fészkelő párok száma, egyre kevesebb a kirepült fióka és mind kevesebben tértek haza márciusban a távoli afrikai telelőterületekről. Azt, hogy ez az aggodalom nem volt alaptalan, az időről időre megismételt országos számlálás adatai is alátámasztották. Míg például 1958-ban kereken 8000 pár gólya fészkelte Magyarországon, ez a szám 1974-re 4000-re esett vissza, tehát az állomány kereken 50%-kal csökkent.

Megváltozott körülmények

A valóban riasztó jeleket látva a szakemberek felméréseket végeztek, hogy megállapítsák, elsősorban milyen tényezők miatt következett be ez a szomorú pusztulás. Az kétségtelennek látszik, hogy a legfőbb ok az élőhelyek, ezen belül főként a táplálkozóterületek megváltozása, eltűnése volt. Lecsapolták a falvak határában húzódó mocsarakat, felszámolták a nedves legelőket, ahol a gólyák korábban napi táplálékukat keresték. De a falusi életmód változásaival párhuzamosan eltűntek a nádfedeles házak és azok a széles, „kényelmes” kémények, ahol a gólyák könnyedén építhették fészkeiket. A modern épületek alkalmatlannak bizonyultak számukra, ezért aztán az élelmes madarak, mit is tehettek volna mást, kényeszkütségből az utcákon álló villanyoszlopokra kezdtek fészkelni. Ennek azonban sajnos többféle „háttulütője” is volt. Az odahordott építőanyag közé például néha drótszálak is kerültek, amelyek aztán rövidzárlatot okozhattak. Emellett az éveken át rendszeresen tatarozott nagy fészkek úgy beépültek a drótszálak közé, hogy lehetetlenné tették az időről időre szükségessé vált javításokat. Nem is beszélve arról, hogy azok a szerelők, akik mit sem sejtve fiókák lakta fészkek alatt másztak felfelé az oszlopon, a megrémült kis gólyák jóvoltából félig emésztett sáskákból, gilisztákból, békákból álló valóságos „záport” kaptak a nyakukba. A gém- és gólyafélék fiókái ugyanis, ha megriadnak valamitől, nyomban „könnyitének magukon”, és igyekeznek megszabadulni az elfogyasztott tápláléktól.

A szorult helyzetet látva az Országos Környezet- és Természetvédelmi Hivatal és a Magyar Villamosművek Tröszt közös akcióra szánta el magát és megszületett a terv az első fészektartó állványok felállítására. A kezdeti kísérletek a Hortobágy térségében kedvező eredménnyel kecsegtettek, a jó példa ragadósnak bizonyult és ma már, bármerre is járunk az országban, egyre több villanyoszlop fölé erősített, vagy külön e célból felállított oszlopra szerelt fészektartó állvánnyal találkozunk. A tavasszal hazatérő gólyapárok minden aggodalom nélkül fogadták el fészkeiket, még talán örültek is, hiszen magasabbra került új otthonukból valószínűleg meszebre ellátni a piros tetős házak felett. Részben bizonyára a fészkelési körülmények megjavítása eredményezte, hogy az 1979-ben végzett újabb számlálás során, amelyet a postai kézbesítők, a Magyar Madártani Egyesület tagjai, vadászok, pedagógusok és alkalmi érdeklődők végeztek, 4760 lakott gólyafészket találtak Magyarországon.

Még ha feltételezzük is, hogy különösen a Magyar Madártani Egyesület tagjainak bekapcsolódásával a számlálás munkája tökéletesebbé vált, annyit akkor is megállapíthatunk, hogy a korábbi szomorú pusztulás megállt, s minden reményünk meg van arra, hogy a magyar állomány a hullámvölgy mélypontján túljutva ismét emelkedjen.

Aggasztó jelenségek

Ha tárgyilagosa akarunk maradni, nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy a magyar ember érzelmi kapcsolata a gólyák és fecskek irányában az utóbbi évtizedben sajnos hátrányosan változott. Még valamikor elképzelhetetlen volt, hogy valaki leverje a lakott fecske- vagy gólyafészkeket, ma sajnos egyre több olyan jelentés érkezik, miszerint emberek, nem egyszer intézményesen, tojásokkal, fiókákkal teli fecskefészkeket löknek le és tavasszal műanyag csíkokkal borítják be az ereszalját, nehogy a visszaérkező madarak fészket rakhassanak. A megváltozott szemlélet nem kímélte a gólyafészkeket, sőt helyenként magát a gólyát sem, és nem egyszer előfordult, hogy le is lőtték, amikor táplálékhiány okozta kényszerűségből egy-egy csibét vagy kiskacsát emelt el a falu közelében. Egyebek mellett ezért határozta el a Magyar Madártani Egyesület elnöksége, hogy az 1980. és 1981. éveket „a gólyák védelme évének” nyilvánítja és gyakorlati segítségnyújtás mellett fokozza a propagandát a piros csőrű, hangosan kereplő, nagy madár védelme érdekében. Azt szeretnénk, ha a gólya újra a magyar nép kedves madara lenne, ha minden ember egy kicsit a maga ügyének is érezné, hogy a hazai állomány – legalább jelenlegi szintjén – továbbra is megmaradjon.

Nemcsak békával él

A gólyák érdekes életéről, szokásairól vaskos tanulmányok láttak már napvilágot, s a már meglevő adatokat minden évben újabb és újabb megfigyelések gazdagítják. Nehéz néhány mondatban összefoglalni mindazt, amit már tudunk a piros csőrű madár életéből, így csupán néhány érdekességre szorítokozom, olyan adatokra, amelyeket úgy érzem, illik tudnunk a magyar nép kedves madaráról.

Nemcsak idehaza, de máshol is úgy tudják, hogy a gólya elsősorban kígyókkal, békákkal él és ezekkel táplálja fiókait is. Kétségtelen tény, hogy a tocsogós réten sétáló madár habozás nélkül felkapja a későn eszmélő békát, erős csőrével pillanatok alatt végez a legvaskosabb vízisiklóval is, fő táplálékát azonban a táplálékvizsgálatok szerint mégsem ezek az állatok jelentik. A drótnak repült vagy másként elpusztult példányok gyomortartalom-vizsgálatai, de főként a megemésztetlen táplálékreszeket tartalmazó, úgynevezett köpetek vizsgálata alapján kapott eredmények egyértelműen bizonyítják, hogy a gólya elsősorban rovarokkal és gilisztákkal táplálkozik. Az afrikai telelőhelyeken nem véletlenül hívják sáskamadárnak, gólyáink odalent szinte kizárólag ezekkel a tömegesen előforduló káros rovarokkal élnek. Az Alföld nagy legelőin nyár végén és ősz elején csapatosan látható gólyák elsősorban ugyancsak az ott rendkívül gyakori sáskákkal táplálkoznak, de megjelennek az eke mögött is, ahol komótos léptekkel sétálva a földdel kiforduló pajorokat és pocokokat tizedelik. Mint érdekességet említem meg, hogy a gólya alkalmilag a viperát is zsákmányul ejti, s miután erős csőrével alaposan „megdolgozza”, lenyeli és megemészti anélkül, hogy bármi baja is történe.

A ma látható gólyafészkek nagy része nemrég épült, viszonylag kicsi, de ahol a párok már évtizedek óta költenek, a minden tavasszal megismételt tatarozás, a sok odahordott vaskos ág és földdarab nyomán hatalmas és főként súlyos, 3–4 mázsás építmények is akadnak. Az ilyen tekintélyes nagyságú fészkekből természetesen nem hiányozhatnak az „albériők” sem. Főként házi verebeket láthatunk a kiálló ágakon üldögélni, de alkalmilag seregélyek, barázdabillegetők és más madarak is megtelepedhetnek a gólyafészkek oldalában. A „tulaj” látszólag tudomást sem vesz apró rokonairól, méltóságteljesen áll a fészek szélén és rá sem pillant a „kanverébre”, amely tollait felfújva buzgón csiripel alig néhány arasznyira a lábai alatt.

Gólyáink tavasszal márciusban érkeznek, az őszi vonulás fő ideje szeptember, gyülekezésük azonban már augusztusban megkezdődik. A gyűrűzések derítettek fényt arra a hosszú vándorútra, amelyet a gólyák évről évre megtesznek, hogy a Nílus mentén vagy Afrika déli tájain levő telelőterületeiket elérjék. Így tudtuk meg, hogy a nyugat-európai gólyák Gibraltár felett repülve, a közép- és kelet-európai állományok

pedig a másik oldalon, Szezen át jutnak Afrika földjére. Nem vágnak neki tehát a nyílt tengernek, mint azt korábban gondolták, de teljesítményük azért így is tiszteletre méltó, hiszen évente csupán légvonalban kétszer tízezer kilométert repülnek, hogy a telelőhelyüket, majd tavasszal az ősi fészket elérjék.

Gólyáink évente általában 3–4 (2–5) fiókát nevelnek. A kotlási idő 30–32 nap, a fehér tojásokból kikelő fiókák több mint 50 napig maradnak a fészkekben. Száraz, tehát táplálékban szegény években előfordul, hogy a szülők maguk dobnak ki egy vagy több fiókát a fészkekből, hogy a megmaradtakat épségben felnevelhessék. Számunkra talán kegyetlennek tűnő, de a valóságban a természet nagyon is józan törvénye ez, amely azt hivatott biztosítani, hogy a legelők öreg fáin, kéményeken vagy ma már elsősorban az oszlopok fölé emelt fészektartó-állványokon minden márciusban újra és újra megszólaljon a tavaszt hirdető vidám kelepelés.

Schmidt Egon

Életmódkutatás és a történeti tudat

Még a szakmabéliek közül is sokan olyan átmeneti divatnak tekintik az életmódkutatást, amelyre nem érdemes különösebben figyelni, mivel az hosszabb távon nem lesz időtálló. Vajon igazuk van-e a hitetlenkedőknek? Úgy vélem, hogy korántsem, mivel itt nem újabb kutatási divatirányzatról van szó, hanem a történelemtudománynak olyan jogos igényéről, hogy osztályok és rétegek sajátos vonásait az adott történelmi korszakokban részleteiben, de egyben összefüggéseiben is a valóságnak megfelelően lássuk.

Ez ideig az osztályviszonyok elemzését igencsak felszínesen végeztük, politikacentrikus szemléletünkől adódóan mozgalomorientált volt a történelem tanításunk. A buktatók és torzulások azonban rákényszerítettek bennünket annak felismerésére, hogy csak egy osztály vagy réteg teljes életvitelének a feltérképezése során kaphatunk valós válaszokat magukra a politikai és mozgalmi eseményekre. A módszer hívei tehát nem a mozgalmat kívánják háttérbe szorítani, hanem éppen ellenkezőleg, annak eredőit és következményeit akarják összefüggésében és egységében bemutatni.

Érdemes elgondolkozni azon, hogy a középiszkolai tanulmányok és a különböző politikai tanfolyamok hatására milyennek látja a mai nemzedék a kapitalista kori magyar társadalmat. A kép lehangolóan sematikus, a helyenként már primitív általánosításokkal csak olyan képzetük lehet, amelyek ugyan összhangban vannak a tanult sémákkal, de a történeti valósághoz nem sok közük van. A felszabadulást követő három évtizedben érthetően a legtöbbet a munkásosztályról írtunk, hiszen ennek az osztálynak történelmi szerepéről a polgári történetírás nemcsak keveset és sok esetben a valótlan írt. A magyar munkásosztályról megrajzolt történelmi kép azonban a jószándék ellenére sem válhatott történelmi tudatunk szerves részévé. A tömegek képzetében egy homogén, harcos, szervezett munkásosztály él, amelynek jobboldalán ott díszelgnek az opportunisták szociáldemokraták, akik a baloldali mozgalmak kudarcaiért, a fasiszmus magyarországi térhódításáért, a második világháborús katasztróféért sokkal inkább felelősek, mint maguk a jobboldali reakciós pártok és azoknak vezetői. A munkásmozgalom illetékesen való leegyszerűsítéséből már joggal következett, hogy a munkásosztály a forradalmi tömegekből és az áru- „kisebbségből” állott. A felvázolt kép azonban bármennyire is logikusnak tűnik, történetileg valótlan és hamis is.

A két világháború között a magyar munkások többsége nemcsak az alkotmány sáncain élt kívül, de a politikai pártok hatóságaitól is távol esett. Ezek az emberek politikailag képzetlenek és tájékozatlanok voltak, az évszázados történelmi félélmek olyan reflexeket alakítottak ki bennük, hogy egyaránt óvakodtak a jobboldali és a baloldali pártoktól. Politikailag légüres térben az „eszmék senki földjén” éltek. A VÖRÖS CSEPEL, a harcos ANGYALFÖLD és a mindenkor mozgósítható bányászvidékek sem tudták – eltekintve néhány esettől – ezt a tényt ellensúlyozni. A történelmi tudatunkban azonban csak az utóbbi kapott teret, a két csoport pedig végtelenségig egybeeső. Történelmi kudarcainkat azonban a fenti módon nem lehet tudományosan elemezni, az erősen „retusált” munkástömegeket emberközelbe kell hozni és meg kell keresni bennük azokat az értékeket, amelyek a munkásmozgalom folytonossága szempontjából máig hatóan fontosak, de azokra és hibákra és negatív tulajdonságokra is rá kell mutatni, amelyek ismerete nélkül a munkásság történelmi múltját nem lehet felvázolni.

Ezeket a gondolatokat fejtettem ki 1981 nyarán a Szolnoki Honismereti Akadémián, ahol néhányan a fentieket úgy értelmezték, hogy „deheroizálni” akarom a munkásosztályt és magát a munkásmozgalmat.

Főképpen az utóbbit féltették. De vajon lehet-e, szabad-e egyenlőségi jelet tenni a börtönt, a vállalatok kínjait és Dachau poklát is vállaló szervezett munkás és a politikailag képzetlen, szertetlen munkás közé? Minden jó szándék ellenére óhatatlanul és akaratlanul is az előbbit deheroizáljuk ezzel. De vajon kell-e azt titkolnunk, hogy a magyar munkástömegek szervezetlenek, sok esetben magukra hagyottak voltak? Vádolhatja-e valaki ezért a Kommunisták Magyarországi Pártját? Aligha, még akkor sem, ha a párton belüli doktriner szemléletet jogosan bírálja, de egy üldözött, illegálitásban élő pártnak nem voltak meg a munkástömegek mozgósításához szükséges eszközei. Mindezek ellenére a munkáosztály nem igényli, hogy a „megszépítő messzeség” szemszögéből ítéljük meg. Mindenkor példát mutattak a munkában, szenvedték a nyomort és az éhínséget, megaláztatva kilincseltek egy-egy állás reményében, ahol éhbéért kellett dolgozniok.

A levéltárakban őrzött munkáslevelekből „siratófalat” lehetne építeni, amely mellett nem tudunk elmenni ma sem érzéketlenül, mivel ezek a fájdalmasan szép munkáslevelek megalázott emberi sorsok üzenetei. De miért nincsenek ezek a köztudatban? Pedig mennyire más szemmel néznénk a munkáosztályt, a munkást és magát a mozgalmat is mindezek tudatában.

Az agrártársadalomról alkotott képünk sem időtállóbb. Közismert, hogy a falu népét a szegény-, a középparaszt és a „kulák” kategóriába soroltuk. Akik nem olvasták Illyés Gyula Puszták népe című könyvét, mit tudnak a cselédekről vagy mennyire él a ma nemzedékének történeti tudatában a sommások és a kubikusok sok tízezres tömege. De a magyar értelmiségről alkotott képünk is eléggé lehangoló, itt is sikerült egybemosni a nemzetben és a népben gondolkozókat a közönyösök tömegével. Tarthatatlan az a szemlélet, amely szerint ez a réteg egészében a kizsákmányoló osztályok „eszköze” lett volna. Még akkor is, ha szellemi képzettségük révén a morális felelősségük nagyobb is volt. Azt is figyelembe kell azonban vennünk, hogy az értelmiség nemcsak eszköz volt az uralkodó osztályok kezében, de egyben a kizsákmányoltak sérelmeit is kénytelen volt elviselni. A jelenlegi magyar értelmiségnek már csak önmaga megújulásáért és az értékek átmentéséért is ismerni kellene a múltját.

Lehetnek, akik úgy vélik, hogy az itt kifejtett gondolatok megkésették, mivel a történettudomány már kiigazította a tévedéseket és pótolta a hiányosságokat. Kétségtávol sok minden történt e tekintetben, de lemondhatunk-e arról, hogy a magyar múltat őrző levéltárak teljes arzenálját a történeteszek rendelkezésére bocsássuk, a múlt, apáink és nagyapáink életének teljesebb bemutatására. Ezt az életmódkutatás további korszerűsítése teszi csak lehetővé. Így talán majd találunk példaképeket is, akik jelenleg a „hiánycikkek” listáján szerepelnek. *Egy nemzedék nőtt fel annak tudatában, hogy ebben az országban nem voltak példaképek.* Keressük meg sürgősen őket! Nemcsak a kegyelet diktálja ezt, de a jelenünk és a jövőnk biztonsága is.

Dr. Szily Ferenc

Szücs Sándor Molnár Lászlóhoz írt leveleiből

*Molnár Lászlóhoz, a régi sárréti.
Agyonudvarok feljár, szőzener, ni-
ves sárrétihez
Rózs Ácsné*

Molnár László budapesti fodrász, érdemes önkéntes néprajzi gyűjtő, akinek Veres Pétertől kapott és gondosan megőrzött levelezőlapjait korábban már bemutatta a Honismeret¹ Szücs Sándor földije. Ő is Biharnagybajomban született, s többször is megfordult a több mint kétszáz évesnek tartott ősi portán,² hogy mesterségét gyakorolva, mint „kommenció borbély” az író édesapjának, Szücs Lajosnak, egykori helyi szokás szerint rendelkezésére álljon. Mint borbélysegéd, majd mint önálló mester 1932 és 1939 között dolgozott Bajomban, s mint segéd a szintén a bihari Sárréthez tartozó Sárrétudvariban is évekig tevékenykedett, s így – mint éles szemű megfigyelő – sok, ma már egyre kevésbé emléket őriz a régi sárréti életről. Hogy idővel ezek felidézésére, megörökítésére is vállalkozott, abban országrésze van Szücs Sándorral való kapcsolatának. Beszélgetések, majd levélváltások érlelték meg benne az erre vonatkozó elhatározást. Szücs Sándortól kapott levelei – melyekből alább részleteket közlünk –

dokumentumai annak az eleven és meghitt kapcsolatnak, amely a Sárrét írókutatóját és a többi népi író (mert Molnár László *Szabó Pállal*, a sártétudvari parasztköltő *Nagy Imrével*, valamint a felszabadulás utáni első debreceni nemzetgyűlésen nevezetes szerepet játszó fűzesgyarmati parasztköltő-politikus *Hegyesi Jánossal* is baráti kapcsolatot tartott, levelezett¹) a parasztság és más falusi dolgozók köréből regrutálódott olvasóközösségükkel összekötötte. De egyúttal annak az írói magatartásnak és közvetlen hatásnak is, amellyel ezek az írók nemcsak műveikkel, hanem leveleikkel, beszélgetéseikkel is tágitották olvasóik szemléletét, segítették egyéni fejlődésüket, s amely Veres Péter említett levelezőlapjaiban is tükröződik.

Molnár László szabad idejében népi ihletésű faragással is foglalkozik. Szűcs Sándor portréját, amelyre az egyik idézett levélrészlet utal, 70. születésnapjára faragta meg, s küldte el ajándékba az írónak. Mint néprajzi gyűjtő három alkalommal ért el díjazást az országos néprajzi és nyelvjárási gyűjtőpályázatra beküldött, népi elbeszélésekkel, szokásokkal, játékokkal foglalkozó pályamunkáival. Molnár igen izes elbeszélő, s ha ezt a tulajdonságát sikerül továbbra is írásban érvényesítenie, igen becses mozzanatokot örökíthet még meg parasztpáros családjára vonatkozó emlékeiből, a falusi kisparosság életmódjáról, szokásairól, s nem utolsó sorban a népi írókkal tartott kapcsolatairól. Szűcs Sándorhoz csatlakozva mi is sok sikert kívánunk ehhez.

Morvay Péter

Kedves Molnár László barátom!
Biharnagybajom, 1964. október 26.

... Mint sárréti ember írja könyveimről: „Ha otthon akarom érezni magamat, ezeket olvasom, lapozom.” Többet ér nekem ez az elismerés még oly nagy kritikus minden dicséreténél is!

... Levele vétele óta valahányszor elhaladok Hegyesi mester borbélyműhelye előtt, a kis cégtábla mindig eszembe juttatja Önt, s hogy még mindig nem válaszoltam levelére. Nem feledem, hogy felhívta figyelmemet *Sólyom Sándor* bácsi „kutyabőrére”...

Örömmel tölt el, hogy szülőföldjére vonatkozó emlékeit írásba fekteti, s hogy e munkájával pályadíjat is nyert az országos néprajzi pályázaton. Tervét is nagyon helyeslem: írásba fekteti a régi való, jó falusi kisparosság hagyományait. Eddig ezt még nem igen firtatta senki. Gondolom, hogy munkái a Néprajzi Múzeum Adattára részére nagy nyereség! Igyekezzünk is az utókorak minél több adatot átszámaztatni a régi Sárrét múltba merülő életéről. A jövő építésében szükség lesz erre. – Nagyon szeretném, ha ilyen irányú tevékenységéről egyszer-egyszer értesítene.

Biharnagybajom, 1965. I. ... (Postabélyegző)

... Bizonyára 65-ben is gondol az elhagyott Sárrétre, s írásba menti, amit róla itten laktában hallott. Érdeklődéssel várom az ilyen irányú ténykedéséről szóló híradást. Én ősszel készítettem el egy hosszabb dolgozatot erről a tájról, amely a szeghalmi tanács által kiadandó gyűjteményben jelenik meg az év elején.⁴

Biharnagybajom, 1965. VII. 13. (Postabélyegzőről)

A porladó öreg sárrétiak is megérdemlik, hogy régi bölcsességüket feljegyezzük, emléküket megőrizzük. Ezzel csak gazdagabbak leszünk.

Biharnagybajom, 1965. november 27.

Gratulálok a díjnyertes néprajzi pályázathoz. Bizonyára érdekes és értékes lesz a legközelebbi pályázata is, amelyben a téli, nyári falusi játékokat gyűjti össze. Ehhez is sikert kívánok, valamint a „Félüveg orvosság” című parasztkomédiájához is.

... Most a tiszántúli történeti népmondák és hagyományok feldolgozásával foglalkozom, egyéb dolgom mellett. Utóbb írtam néhány cikket újságokba és egy tanulmányt Csokonairól szóló népi legendákról, az Alföld című, Debrecenben megjelenő folyóirat novemberi számában. Talán nemsokára megjelenik egy másik munkám is: „Történetek a régi népéletből” – ha ugyan, mint történni szokott, ennek a megjelenési ideje is későbbre nem tolódik. – Karcag és Bajom története is egyelőre kéziratban pihen. Az efféle város- és falumonográfia a kiadó számára nem üzlet, mert az íranta való érdeklődés elég korlátozott. Helyi tanácsnak vagy egyéb szervnek vállalkozása kellene hozzá, s költség és vele való bajlódás.

¹ Morvay Péter: Veres Péter levelezőlapjaiból. Honismeret, 1975. 3. sz. 41–43. old.

² Bellon Tibor: Egy bajomi kisnemesi porta élete. Bajomi Krónika. Szerk: *Dankó Imre*, Biharnagybajom, 1973. 110–122. old.

³ Hegyesi János: Költői verseny Erdélyi Józseffel. Honismeret, 1979. 2. sz. 45. old.

⁴ Sárréti írások. Szerk. Miklya Jenő. Szeghalom, 1965.

Biharnagybajom, 1966. szeptember 26.

... A levélben említett rádióriport elkészült, a magyar rádió idegen nyelvű adása részére. Mikor kerül műsorra, azt még nem tudták megmondani. Jól esett olvasni levélbeli tájékoztatását arról, hogy néprajzi munkálkodását kedvvel és szívesen folytatja.

Biharnagybajom, 1965. március 12.

... mindenekelőtt köszönöm a küldött családi képet. Kedves arcú kisfia van. Bizonyosan úgy neveli őt, hogy Pesten is megőrizhesse népünk ősi hagyományainak becsületét. Mert ennyivel is többet ér a többinél.

Érdeklődésére részletesebben tájékoztatom a Sárréti Írások ügyének mikénti állásáról ...

... A napokban jutott el hozzám „A Néprajzi Múzeum Adattárának Értesítője ... Azzal az érdeklődéssel vettem kézbe, hogy hátha megtalálom benne valamelyik munkáját. Dehát ezek, mint azonnal láttam, 1962–63, sőt 1958–61 évekről szólnak. Bizony elég lassú ütemben jelennek meg. De sok érdekesség van bennük. Lehetséges, hogy a 64-es és 65-ös számot csak összevontan 66-ban kapjuk meg. Ezt még meg is kellene érni! Régi terv, hogy a pályanyertes munkákból antológiát adnak ki. Ha jól emlékszem, volt is már egy ilyen kiadás. Rendszeressé kellene tenni. Valószínűleg anyagi nehézségei vannak ennek. Pedig a legmértőbb mód lenne ez a néprajzi gyűjtőmozgalom propagálására. Bizonyosan meg is valósítják. – Általában mondhatjuk, hogy a publikálás nehéz és körülményes ügy. A legjobb lektori véleménnyel bíró könyv megjelenésére is esetleg évekig kell várni. A szépirodalmi művek kiadása talán simábban megy. És mégis annyi sok rossz könyv van ...

Jó egészséget és sikeres munkát kívánva

Szívélyes üdvözetem küldöm

Szűcs Sándor

PÁLYÁZAT

A HONISMERET, kapcsolódva az MHSZ és a KISZ KB által meghirdetett országos játékhöz, NEKEM SZÜLŐHAZÁM elnevezéssel pályázatot hirdet minden előfizetőjének és olvasójának. Pályázni lehet: történelmünk egy-egy eseményéhez, vagy kiemelkedő egyéniségéhez kapcsolódó élmény leírásával, amely meghatározóan játszott közre hazafias érzelmének, cselekedeteinek és a szülőföldhöz való kötődés személyre szóló érzelmeinek kialakulásában. A pályaművek terjedelme maximum 2 gépelt oldal lehet. A beküldött pályaműveket a HONISMERET Szerkesztő Bizottságától és Olvasószolgálatától alakult zsűri értékeli. **Beküldési határidő:** 1983. augusztus 15. A pályázatokat a következő címre kérjük beküldeni:

HONISMERET Olvasószolgálat Budapest, 1081 Népszínház u. 24. A borítékra írják rá, „Nekem szülőházam”.

A nyilvános eredményhirdetésre 1983. szeptember 25-én a „Nekem szülőházam” országos játék döntőjén kerül sor, amelyet a Magyar Televízió is közvetít! Pályadíjak: 2 db I. díj 2500–2500 Ft értékű ajándéktárgy, 3 db II. díj 1500–1500 Ft értékű ajándéktárgy, 5 db III. díj 1000–1000 Ft értékű ajándéktárgy.

A Honismeret Szerkesztő Bizottsága és Olvasószolgálat

*A honismereti rejténymagazin díjának sorsolása
és az első díj nyertese, a szigetújfalusi Viski Ildikó*

1983/2

Bécsy László felvétele

HONISMERET

